

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

LƯƠNG MINH ĐỨC

**HIỆU QUẢ KINH TẾ SẢN XUẤT CÂY THUỐC LÁ
TẠI HUYỆN BẮC SƠN, TỈNH LẠNG SƠN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Thái Nguyên, năm 2019

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

LƯƠNG MINH ĐỨC

**HIỆU QUẢ KINH TẾ SẢN XUẤT CÂY THUỐC LÁ
TẠI HUYỆN BẮC SƠN, TỈNH LẠNG SƠN**

Ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 8.62.01.15

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học: TS. Nguyễn Thị Lan Anh

Thái Nguyên, năm 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học hàm, học vị nào.

Tôi xin cam đoan mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các trích dẫn trong khóa luận đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Tôi xin cam đoan rằng trong quá trình thực hiện đề tài này tại địa phương tôi luôn chấp hành đúng các quy định của địa phương nơi thực hiện đề tài.

Thái Nguyên, tháng 3 năm 2019

Học viên

Lương Minh Đức

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn này tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu, Khoa kinh tế và phát triển nông thôn, cùng các thầy cô giáo trường Đại học Nông lâm Thái nguyên đã tận tình giúp đỡ, tạo mọi điều kiện cho tôi trong quá trình học tập và thực hiện đề tài.

Đặc biệt, tôi xin chân thành cảm ơn TS. Nguyễn Lan Anh đã trực tiếp hướng dẫn chỉ bảo tận tình và đóng góp nhiều ý kiến quý báu, tạo điều kiện thuận lợi cho tôi hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Tôi xin chân thành cảm ơn các đồng chí lãnh đạo, cán bộ UBND huyện Bắc Sơn, phòng nông nghiệp và phát triển nông thôn huyện Bắc Sơn, chi cục thông kê huyện Bắc Sơn và các hộ gia đình trên địa bàn điều tra đã tạo mọi điều kiện giúp đỡ khi điều tra số liệu giúp tôi hoàn thành luận văn này.

Cuối cùng tôi xin chân thành cảm ơn cơ quan, gia đình, bạn bè đã động viên giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 3 năm 2019

Học viên

Lương Minh Đức

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC BẢNG	vii
DANH MỤC HÌNH	ix
TRÍCH YẾU LUẬN VĂN	x
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu	2
3.1. Đối tượng nghiên cứu	2
3.2. Phạm vi nghiên cứu	2
4. Những đóng góp của luận văn	3
Chương 1: CƠ SỞ KHOA HỌC CỦA ĐỀ TÀI	4
1.1. Cơ sở lý luận của đề tài	4
1.1.1. Khái niệm về hiệu quả kinh tế (HQKT)	4
1.1.2. Nội dung và bản chất của hiệu quả kinh tế	5
1.1.3. Hiệu quả kinh tế trong nông nghiệp	7
1.1.4. Phân loại hiệu quả kinh tế	8
1.1.5. Phương pháp chung xác định HQKT	9
1.1.6. Đặc điểm kinh tế- kỹ thuật của cây thuốc lá	10
1.1.7. Các yếu tố ảnh hưởng đến hiệu quả kinh tế sản xuất cây thuốc lá	16
1.2. Cơ sở thực tiễn	18
1.2.1. Tình hình sản xuất thuốc lá trên thế giới và Việt Nam những năm gần đây	18

1.2.2. Hiệu quả sản xuất thuốc lá tại địa phương những năm gần đây	23
1.2.3. Kinh nghiệm về hiệu quả sản xuất cây thuốc lá tại một số địa phương trong nước	26
1.2.4. Bài học kinh nghiệm cho huyện Bắc Sơn	30
Chương 2: ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU....	33
2.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	33
2.1.1. Đặc điểm tự nhiên	33
2.1.2. Đặc điểm kinh tế xã hội	37
2.2. Nội dung nghiên cứu	39
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	39
2.3.1. Chọn điểm nghiên cứu và chọn mẫu điều tra	40
2.3.2. Phương pháp thu thập thông tin	40
2.3.3. Phương pháp xử lý số liệu.....	41
2.3.4. Phương pháp phân tích.....	41
2.4. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	42
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN.....	44
3.1. Thực trạng sản xuất cây thuốc lá trên địa bàn huyện Bắc Sơn	44
3.1.1. Thực trạng sản xuất cây thuốc lá trên địa bàn toàn huyện.....	44
3.1.2. Thực trạng sản xuất cây thuốc lá ở các hộ điều tra.....	47
3.2. Kết quả và hiệu quả kinh tế sản xuất cây thuốc lá ở Huyện Bắc Sơn	63
3.2.1. Kết quả và hiệu quả kinh tế sản xuất thuốc lá theo mức sống của các nhóm hộ	63
3.2.2. Kết quả và hiệu quả kinh tế sản xuất cây thuốc lá theo giống.....	66
3.2.3. Hiệu quả kinh tế sản xuất cây thuốc lá theo địa bàn dân cư	67
3.3. Các yếu tố ảnh hưởng tới kết quả và hiệu quả sản xuất cây thuốc lá	70
3.3.1. Giống thuốc lá	70
3.3.2. Quy mô sản xuất.....	71
3.3.3. Quy trình kỹ thuật	71

3.3.4. Thời tiết khí hậu	72
3.3.5. Vốn	72
3.3.6.Thủ lợi	73
3.3.7.Tiêu thụ	73
3.3.8.Một số yếu tố khác	74
3.4. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả kinh tế cho các hộ nông dân sản xuất cây thuốc lá tại huyện.....	75
3.4.1.Giải pháp về quy hoạch sản xuất cây thuốc lá trong huyện.....	75
3.4.2.Giải pháp về kỹ thuật canh tác	75
3.4.3.Giải pháp về tiêu thụ	76
3.4.4.Giải pháp về thông tin	76
3.4.5.Giải pháp về liên kết “4 nhà”	77
3.4.6. Giải pháp về khuyến nông	77
3.4.7. Giải pháp về vốn	78
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	79
1. Kết luận	79
2. Kiến nghị	81
TÀI LIỆU THAM KHẢO	83
PHỤ LỤC	85

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

BQ	:	Bình quân
BVTV	:	Bảo vệ thực vật
ĐP	:	Địa phương
HQKT	:	Hiệu quả kinh tế
HTX	:	Hợp tác xã
LĐ	:	Lao động
LĐGD	:	Lao động gia đình
PTNT	:	Phát triển nông thôn
UBND	:	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1.1: Thời vụ gieo trồng của các tỉnh phía bắc	13
Bảng 1.2: Diện tích, năng suất, sản lượng thuốc lá nguyên liệu trên thế giới giai đoạn 2015- 2017	19
Bảng 1.3: Sản lượng thuốc lá của các nước đứng đầu thế giới giai đoạn 2015 - 2017	20
Bảng 1.4: Diện tích, năng suất, sản lượng thuốc lá Việt Nam giai đoạn 2015 - 2017	21
Bảng 2.1: Tình hình dân số và lao động huyện Bắc Sơn năm 2018	38
Bảng 3.1: Hộp thu nhập từ việc sản xuất cây thuốc lá.....	44
Bảng 3.2: Tình hình sản xuất cây thuốc lá của huyện Bắc Sơn qua 3 năm 2016-2018	45
Bảng 3.3. Hộp mô hình liên kết	45
Bảng 3.4: Thông tin các hộ điều tra	50
Bảng 3.5: Tình hình trồng trọt của các hộ điều tra năm 2018	51
Bảng 3.6: Tình hình sử dụng tư liệu sản xuất phục vụ sản xuất thuốc lá của các nhóm hộ (tính bình quân một hộ trong từng nhóm)	53
Bảng 3.7: Diện tích, năng suất, sản lượng thuốc lá theo các giống tại các hộ điều tra.....	54
Bảng 3.8: Chi phí sản xuất chủ yếu cho sản xuất thuốc lá của các nhóm hộ	55
Bảng 3.9: Chi phí sản xuất cho các giống thuốc lá	57
Bảng 3.10: Chi phí sản xuất thuốc lá theo địa bàn dân cư.....	59
Bảng 3.11: Thị trường tiêu thụ thuốc lá nguyên liệu ở các hộ điều tra	61
Bảng 3.12: Tình hình tiêu thụ tại các hộ điều tra.....	62
Bảng 3.13: Kết quả và hiệu quả kinh tế sản xuất thuốc lá của hộ theo theo mức sống (Tính bình quân 1 ha).....	63

Bảng 3.14: Kết quả và hiệu quả kinh tế sản xuất thuốc lá của hộ theo giống thuốc lá (Tính bình quân 1 ha).....	66
Bảng 3.15: Kết quả và hiệu quả kinh tế sản xuất thuốc lá của hộ theo địa bàn dân cư (Tính bình quân 1ha)	68
Bảng 3.16: Một số yếu tố ảnh hưởng tới sản xuất thuốc lá của các hộ điều tra.....	70
Bảng 3.17: Một số quy trình kỹ thuật chưa thực hiện tốt	72